

Grip mulighetene

Handlings- og økonomiplan 2022-2025, kortversjon
Kommunedirektørens forslag

**Sola
kommune**

Grip mulighetene

Vi er stolte av at Sola har en god kommuneøkonomi og leverer gode tjenester til innbyggerne våre. Vi legger opp til et budsjett med et netto driftsresultat på tre prosent, og vi finner rom til nye tiltak og økt behov. Samtidig står vi, som mange andre kommuner i dette landet, foran en mer krevende framtid. Vi lever lenger og vi blir færre yrkesaktive til å ta hånd om eldre, samt barn og unge som trenger ekstra oppfølging. Vår oppgave er å ruste organisasjonen for denne utfordringen og nye tiltak er begrunnet i at vi skal klare denne omstillingen.

VI HAR EVNE TIL Å OMSTILLE OSS

Vår håndtering av koronapandemien har vist at vi har evne til å omstille oss. Nå, etter halvannet år med beredskap, restriksjoner, vaksiner og smitteverntiltak, øker aktiviteten i samfunnet igjen og vi beveger oss over i en ny hverdag. Pandemien er imidlertid ikke helt over og vi skal fortsatt opprettholde tjenester og ivareta beredskap dersom nye smitteutbrudd oppstår.

Uansett hvordan hverdagen fortøner seg, er vi opptatt av å gi innbyggerne i Sola kommune gode tjenester. Å fortsette som før er imidlertid ikke bærekraftig i det lange løp. Derfor må vi finne nye måter å løse velferdsoppgavene våre på. Det er avgjørende at vi lykkes med å legge til rette for at våre innbyggere kan mestre egen hverdag. Involvering, medvirkning og samskaping skal stå i sentrum når vi utvikler tjenester i Sola. Vi skal invitere innbyggere og eksterne aktører til å skape gode tjenester sammen med oss. Fellesskapets beste og fremtidig bærekraftig utvikling er hovedprioriteten i arbeidet. Arbeidet setter krav til tydelig ledelse, god gjennomføringsevne og bevisst gevinstrealisering. Kontinuerlig lederutvikling vil være avgjørende for at vi lykkes med omstillingen.

UTGIFTENE VIL ØKE MER ENN INNTEKTENE, HVORDAN LØSER VI UTFORDRINGENE?

Dagens kostnadsnivå, særlig innenfor helse- og omsorgstjenesten, er ikke bærekraftig. Vi har tatt mange grep, men det er fortsatt mye som må gjøres. For å opprettholde et godt velferdstilbud, må vi omstille oss, og utvikle og endre måten vi utfører våre tjenester på. Dette vil kreve mye av oss og vi må forsterke fokus på omstilling i tiden framover. I forslaget til Handlings- og økonomiplanen har vi blant annet prioritert:

- Velferdsteknologi og innovative løsninger som hjelper flere til å bo hjemme lenger, samtidig som vi ivaretar den faglige kvaliteten.
- Vi har tatt sjumilssteg i bruk av digitale samhandlingsverktøy det siste året. Ytterligere effektivisering og tjenesteutvikling på området blir prioritert.
- Vi bygger opp egen kompetanse for barn og

unge innenfor autismespekteret. Dette vil gi barn og unge et godt koordinert tilbud i kommunen, og redusere behovet for kjøp av individuelle tiltak.

- Vi foreslår å opprette en forsterket skjermet enhet for personer med kognitiv svikt.

Klimaendringer i form av ekstremvær, havnivåstigning og reduksjon av biologisk mangfold vil treffe oss og utfordre tjenestene våre i tiden som kommer. Vi har startet arbeidet.

- Vi forplikter oss til å følge opp under FNs bærekraftsmål.
- Vi legger til rette for redusert transportbehov og miljøvennlige reiser.
- Vi prioriterer energivennlige tiltak i kommunale bygg.

ET GODT UTGANGSPUNKT, MEN GRIPER VI MULIGHETEN?

Hvis innbyggerne i Sola kommune skal oppleve gode tjenester om noen år, må vi planlegge for det i dag. Vi er også opptatt av å være en god arbeidsgiver som tar vare på våre ansatte. Vi skal øke nærværet i egen organisasjon og jobbe for flere heltidsstillinger. Ingenting fungerer uten at våre ansatte er på jobb og de er vår viktigste ressurs.

Sola kommune skal fortsette med å levere gode tjenester, men tjenestene vil få en annen form enn tidligere. Vi har et godt utgangspunkt her og nå, til å teste ut gode løsninger. Spørsmålet er om vi griper mulighetene mens kommuneøkonomien er god, eller om vi venter til valgmulighetene våre blir færre?

Sola, 28. oktober 2021

Knut Underbakke
kommunedirektør

Sabina Leto
økonomisjef

Sola i tall

INNBYGGERE PER 1. JANUAR 2021

27 457 innbyggere

INVESTERINGSBUDSJETT 2022-2025

1,25 milliarder kroner

TOTALT BRUTTO DRIFTSBUDSJETT I 2021

2,05 milliarder kroner

GJELDSRAD EKSKLUSIV STARTLÅN OG LÅN
TIL KJØP OG SALG AV TOMTER

78 % i 2022 **83 %** i 2023
81 % i 2024 **76 %** i 2025

NETTO DRIFTSRESULTAT

3 % i planperioden

NETTO KAPITALUTGIFTER I 2022

127,8 millioner kroner

LÅNEGJELD EKSKLUSIV STARTLÅN
I 2022

1,87 milliarder kroner

DISPOSISJONSFOND PER 1. JANUAR
2021

165,2 millioner kroner
7,8 % av brutto driftsinntekter

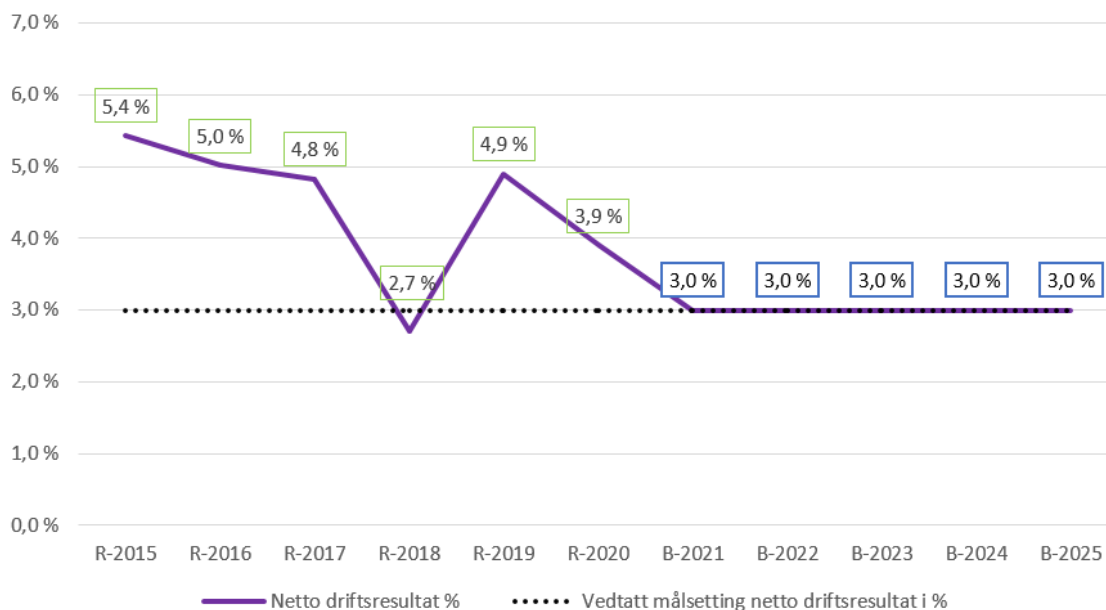
NETTO ØKNING I TJENESTEOMRÅDENE
I 2022

85,3 millioner kroner

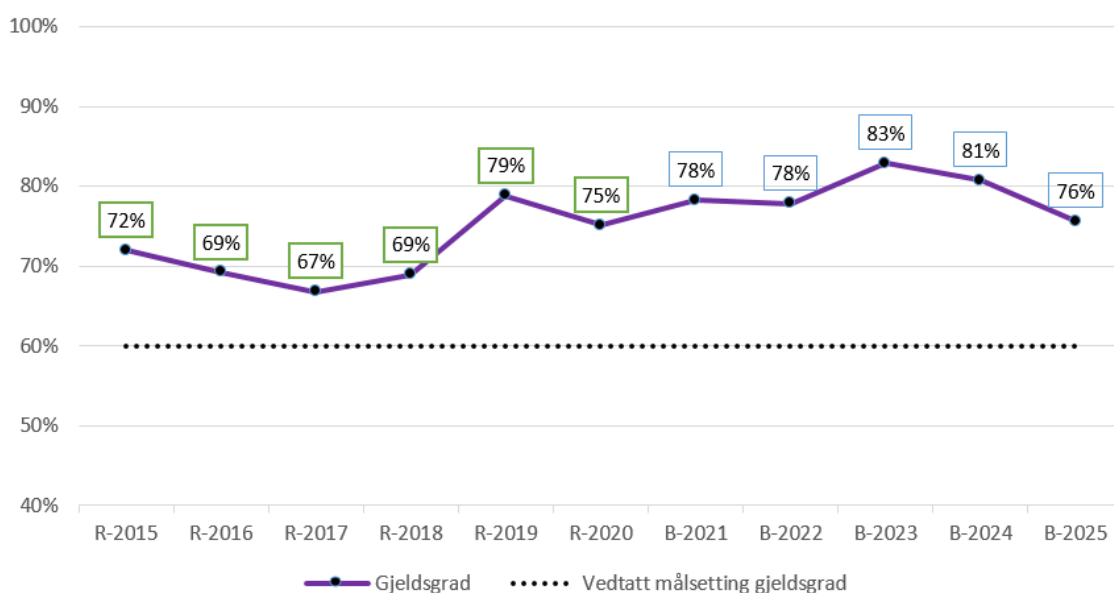
Netto driftsresultat

Grafen under viser netto driftsresultat tilbake til 2015. Målsetting om 3 prosent er oppnådd i de siste årene, med unntak av 2018. Vi budsjetterer med 3 prosent i netto driftsresultat i Handlings- og økonomiplanen (HØP) for 2022-2025.

Gjeldsgrad

Figuren under viser gjeldsgrad, eksklusiv startlån og lån knyttet til kjøp og salg av tomter. Gjeldsgraden blir 78 prosent i 2022, 83 prosent i 2023, 81 prosent i 2024 og 76 prosent i 2025. Investeringsnivået i kommunedirektørens forslag til HØP 2022-2025 er i underkant av kr 1,25 milliarder. Som et ledd i å redusere gjeldsbelastningen legger kommunedirektøren videre til grunn at det betales avdrag utover minimumsavdrag, på kr 21,2 millioner i 2022, kr 31,1 millioner i 2023, kr 42,2 millioner i 2024 og kr 56,3 millioner i 2025.

Frie inntekter

Kommunens skatteinntekter per innbygger antas å bli på 122 prosent av landsgjennomsnittet i årene framover. Dette er omtrent på samme nivå som de to siste årene, men betydelig lavere enn toppåret i 2015, da nivået var på 141,5 prosent. Arbeidsledigheten er tilbake til normalen og utgjør 2,4 prosent av helt ledige. Skatteinngangen fra formue- og inntektsskatt budsjetteres med kr 1,177 milliarder, og dette gir en nominell vekst på 1,5 prosent i 2022. Det budsjetteres med frie inntekter for 2022 på kr 1,746 milliarder.

Avgifter, gebyrer og egenbetalinger

Kommunedirektøren foreslår å øke statlig regulerte egenbetalinger innen levekår og barnehage i tråd med forslag til statsbudsjett 2022. De øvrige egenbetalingene foreslås økt med 2,5 prosent i tråd med den samlede pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren (kommunal deflator), i forslag til statsbudsjett 2022.

Hovedprioriteringer drift

I forbindelse med prioriteringene i Handlings- og økonomiplanen har kommunedirektøren tatt utgangspunkt i vedtatt Handlings- og økonomiplan 2021-2024, nyere politiske vedtak, behovsanalyser i samarbeid med virksomheter og tillitsvalgte, samt statlige styringssignaler fra statsbudsjettet. Tiltak som er foreslått i denne planen er kun tiltak som kommunedirektøren vurderer som reelle og nødvendige behov, knyttet til demografiske endringer og vekst i utgiftsbehovet.

Kommunedirektøren foreslår en netto budsjettøkning på totalt kr 85,3 millioner i tjenesteområdene i 2022. Det utgjør en vekst på 5,8 prosent (lønnsvekst kommer i tillegg) sammenlignet med netto driftsbudsjett 2021. Tabellen under viser endring i tjenesteområdenes netto driftsbudsjett sammenlignet med vedtatt budsjett 2021.

Tjenesteområde (tall i kr 1000)	2022	2023	2024	2025
Kommunedirektør med sentrale staber	1 132	3 532	2 932	4 332
Levekår	41 172	54 548	56 596	61 082
Oppvekst og kultur	38 984	35 439	36 524	36 544
Samfunnsutvikling	4 030	2 556	4 213	5 743
Sum	85 318	96 075	100 265	107 701

Tabellen viser endringer i tjenesteområdenes driftsbudsjett i forhold til opprinnelig vedtatt budsjett 2021.

Eksempler på forslag til tiltak i driftsbudsjettet for 2022

Oppvekst og kultur

- Barnevernsreformen, 10,8 millioner kroner
- Ekstraressurser styrket barnehagetilbud, 6,23 millioner kroner
- Avsetning til uforutsette forhold i oppvekst og kultur, 3,5 millioner kroner
- Moderasjonsordning i SFO, 2,84 millioner kroner
- Driftsutgifter Kjerrberget ungdomsskole, helårsvirkning 2,41 millioner kroner
- Økte utgifter barnevern, 2,2 millioner kroner
- Språkdeling skjønnsmidler, 1,5 millioner kroner
- Refusjon, styrket barnehagetilbud, 1,3 millioner kroner
- Kjøp av skoletilbud fra private aktører, 1,1 millioner kroner
- Krav om lektorkompetanse, 1 million kroner
- Elevtallsvekst, 0,9 millioner kroner
- Budsjett for hjelpetjenestene reduseres ikke 0,85 millioner kroner
- Helsesykepleier Kjerrberget skole, 0,74 millioner kroner
- Driftstilskudd til private barnehager, 0,6 millioner kroner
- Videreutdanning lærere, 0,5 millioner kroner
- Ett årsverk PPT omstillingsarbeid, delårseffekt 0,42 millioner kroner
- Oppbygging av fagteam for kompetansebygging innen autismespekteret – barnehageområdet, 0,4 millioner kroner
- Redusere tre årsverk i fagstaber oppvekst og kultur, helårsvirkning - 1,33 millioner kroner

Levekår

- Nye plasser Soltun sykehjem, 8,2 millioner kroner
- Forsterket skjermet enhet, 4,5 millioner kroner
- Kjøp av tjenester innen psykisk helse og rus, 4,5 millioner kroner
- Kjøp av private avlastningstjenester, 4,2 millioner kroner
- Styrking av institusjonsbudsjettet, 3,7 millioner kroner
- Fastlegetilskudd, 3,4 millioner kroner
- Avsetning til uforutsette forhold i levekår, 3 millioner kroner
- Fire nye årsverk i hjemmetjenesten, 2,7 millioner kroner

- Økt behov for avlastningstjenester, 2,6 millioner kroner
- Mat og drift institusjonskjøkkenet, helårseffekt 1,2 millioner kroner
- Ett årsverk rådgiver fagstab levekår knyttet til enhet for mestring, 0,85 millioner kroner
- Økt ressursbehov ved tilbudet etter skoletid, 0,7 millioner kroner
- Interkommunalt hjelpemiddellager, 0,7 millioner kroner
- Betalingsplikt for nasjonale E-helseløsninger, 0,5 millioner kroner
- Ett årsverk miljøvaktmester, 0,5 millioner kroner
- Ett årsverk lovfestet barnekoordinator, delårseffekt 0,4 millioner kroner
- Lovfestet rådgivende enhet for russaker, delårseffekt 0,4 millioner kroner
- Kommunal transport for brukere av tilbud etter skoletid, 0,3 millioner kroner

Samfunnsutvikling

- Bygg og anlegg som tas i bruk, forvaltning drift og vedlikehold, 2,6 millioner kroner
- Leie av Sola Arena, 1,18 millioner kroner
- Ny stilling som nærings- og reiselivssjef, 1 million kroner
- To-årig årsverk som planlegger, 0,7 millioner kroner
- Økt kapasitet på landbruk og miljø, 0,55 millioner kroner
- Blått flagg - miljømerking av Solastranden
- Redusere ett årsverk eiendom, - 1 million kroner
- Delfinansiere ett årsverk miljøvaktmester, - 0,35 millioner kroner

Kommunedirektør med sentrale staber

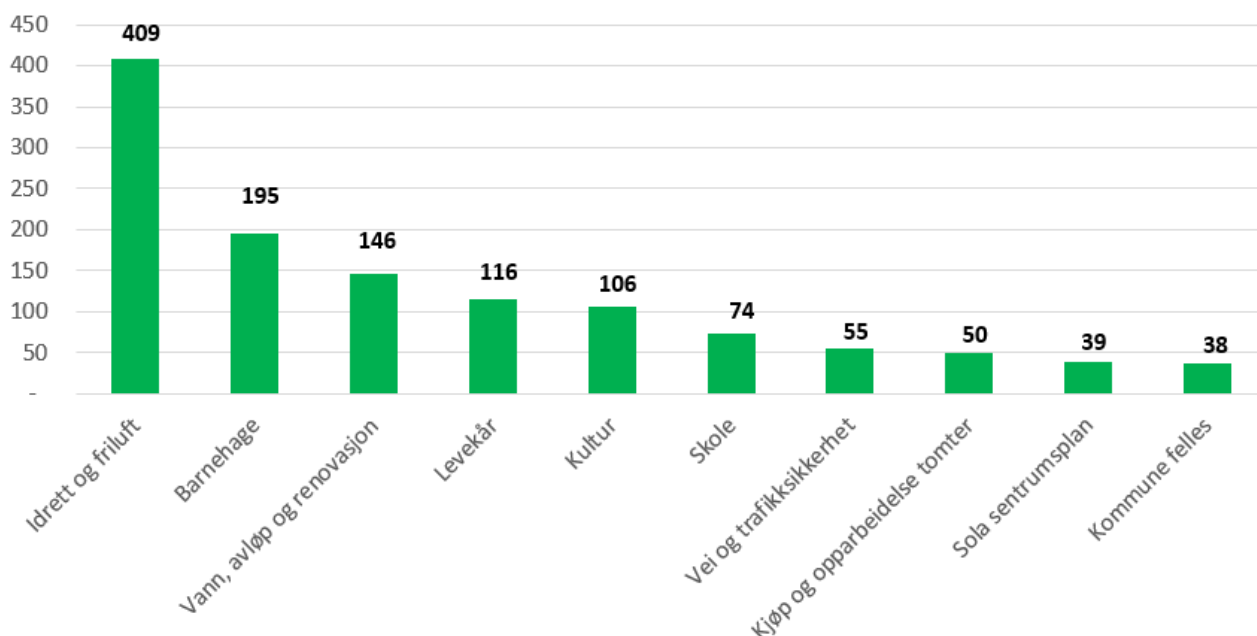
- Rådgiver drift og vedlikehold velferdsteknologi, 0,85 millioner kroner
- Nye lærlinger, 2,5 millioner kroner
- Redusere stillinger kommunedirektør med sentrale staber, - 0,7 millioner kroner

Investeringer

Forslag til investeringsbudsjettet er på kr 1,247 milliarder i planperioden 2022-2025. Kr 375,1 millioner av disse vil gå til prosjekter innen oppvekst og kultur og kr 116 millioner til prosjekter innen levekår. Videre er det satt av kr 37,8 millioner til felles investeringer, kr 146,4 millioner knyttet til VAR-sektoren (vann, avløp

og renovasjon), kr 533,1 millioner til diverse innen samfunnsutvikling, og kr 39,1 millioner til prosjekter som følge av ny sentrumsplan. Figuren under viser hvordan investeringene er fordelt mellom de ulike områdene.

Investeringer per hovedformål 2022-2025 (tall i mill.)

Eksempler på investeringsprosjekter 2022-2025 med totale brutto budsjettrammer:

Oppvekst og kultur

- Ny kommunal barnehage Røyneberg, 100 millioner kroner, planlagt ferdig 2023
- Ny kommunal barnehage Myklebust, 100 millioner kroner, planlagt ferdig 2025
- Storevarden skole, 38,6 millioner kroner, planlagt ferdig 2022
- Kultur- og aktivitetshus, 100 millioner kroner, planlagt ferdig 2024

Levekår

- Åtte boliger med base, pilotprosjekt, 38,9 millioner kroner, planlagt ferdig 2023
- Småhus, 14 millioner kroner, planlagt ferdig 2024
- Ombygging Sola sjukeheim, 26,9 millioner kroner, planlagt ferdig 2022
- Kjøp av kommunale boliger, 27,5 millioner kroner i planperioden

Kommunens fellesområde og samfunnsutvikling

- Ny Solahall med varmtvannsbasseng, 360 millioner kroner, planlagt ferdig 2024
- Infrastruktur og uteanlegg regionalt sykkelanlegg, 61,8 millioner kroner, planlagt ferdig 2022
- Kjøp og opparbeidelse av tomter, 49,7 millioner kroner i planperioden
- ENØK-tiltak, 6,8 millioner kroner i 2022
- VAR-sektoren (vann, avløp og renovasjon), 146,4 millioner kroner i planperioden

Prosjekter som følge av Sola sentrumsplan

- VA (vann og avløp) etappe 5, 9,3 millioner kroner, planlagt ferdig 2025
- VA (vann og avløp) etappe 3, 19,6 millioner kroner, planlagt ferdig 2025
- V15, rundkjøring og deler av V14, 10,7 millioner kroner, planlagt ferdig 2024

**Sola
kommune**